

Garda skola
623 63 Ljugarn

2011-02-18

Dnr: 43-2010:1398

Stånga skola
623 60 Stånga

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn i Garda skola och
Stånga skola i Gotlands kommun

2011-02-18

Tillsyn i Garða skola och Stånga skola

2011-02-18

2 (14)

Dnr: 43-2010:1398

Jerker Eneqvist

Storgatan 58

623 50 Hemse

Tillsyn i Garða skola och Stånga skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Garða skola och Stånga skola samt Gotlands kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Statistik från Garða skola visar att läsåret 2009/10 uppnår i stort sett alla elever i årskurs 3 kunskapsmålen i svenska och matematik på skolan. I årskurs 5 är måluppfyllelsen samma läsår 100 procent i alla ämnen, med undantag för engelska och matematik där ett fåtal elever inte når målen. Läsåren 2008/09 och 2007/08 uppnådde nästan alla elever i årskurs 5 målen i samtliga ämnen. Undantagen gäller engelska (2008/09) samt matematik och kemi (2007/08), där några elever inte nådde målen.

När det gäller de nationella ämnesproven år 2009 i engelska, matematik och svenska för årskurs 5 (13 deltagande elever) visar statistik från Skolverket att måluppfyllelsen varierar mellan 92 och 100 procent på Garða skola. I svenska klarar alla elever kravnivåerna i samtliga delprov. I engelska och matematik är måluppfyllelsen 100 procent i alla delprov, med undantag för delprovet "samtala/tala" i engelska och "räknemetoder" i matematik.

Statistik från Stånga skola visar att läsåret 2009/10 når i princip alla elever i årskurs 3 målen i svenska och matematik på skolan. I årskurs 5 är elevernas måluppfyllelse samma läsår 100 procent i alla ämnen, med undantag för engelska, matematik och

Tillsyn i Garða skola och Stånga skola

2011-02-18

3 (14)

Dnr: 43-2010:1398

svenska där några få elever inte når målen. Måluppfyllelsen i årskurs 5 läsåret 2008/09 var 100 procent i bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik, slöjd samt teknik. I övriga ämnen är det några av eleverna som inte nått målen. När det gäller de nationella ämnesproven år 2009 i engelska, matematik och svenska för årskurs 5 (15 deltagande elever) visar statistik från Skolverket att måluppfyllelsen varierar mellan 67 och 93 procent. Skolinspektionen bedömer att på Stånga skola finns utrymme för personalen att arbeta för att ytterligare höja elevernas kunskapsresultat.

Både Garða och Stånga skola behöver utveckla och förbättra arbetet med elevernas individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram. Dessa måste i högre grad följa grundskoleförordningens krav. På Garða skola behöver också samverkan mellan lärarna utvecklas och elevernas inflytande över undervisningens utformning stärkas. På Stånga skola behöver undervisningen bli mer stimulerande och intresseväckande.

Skolinspektionen noterar att kvalitetsarbetet och det pedagogiska ledarskapet fungerar väl på Garða och Stånga skola. Det har i intervjuerna med rektorn, lärarna och eleverna på båda skolorna tydligt framkommit att skolorna har tydliggjorda och höga förväntningar på sina elever. Detta tar sig uttryck i att till exempel rektorn och lärarna ställer krav på eleverna, och anser att eleverna är ambitiösa och har förutsättningar att nå målen. Eleverna upplever att lärarna tror på dem och att lärarna uppmuntrar dem. Vidare visar intervjuer med rektorn, och lärarna på båda skolorna, att rektorn på ett tydligt sätt tar sitt ansvar när det gäller att utvärdera kvaliteten på lärarnas undervisning. Exempelvis framhåller lärarna att rektorn, genom bland annat klassrumsbesök, ger dem konkret återkoppling på hur pass väl de lyckas i undervisningen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Garða skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn ser inte till att lärarna samverkar i tillräckligt hög grad för att ge eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer).
- Eleverna ges inte i tillräcklig grad möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer).

Tillsyn i Garða skola och Stånga skola

2011-02-18

4 (14)

Dnr: 43-2010:1398

- Skolans årliga plan mot kränkande behandling motsvarar inte skollagens krav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag).
- Skolan erbjuder inte alla elever det garanterade antalet undervisningstimmar (4 kap. 3 a § första stycket första meningen 1985 års skollag, 2 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Stånga skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjlighet att nå målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- De individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Undervisningen upplevs inte som tillräckligt stimulerande av eleverna (Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, Riktlinjer)
- Skolans årliga plan mot kränkande behandling motsvarar inte skollagens krav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag).
- Skolan erbjuder inte alla elever det garanterade antalet undervisningstimmar (4 kap. 3 a § första stycket första meningen 1985 års skollag, 2 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).

Tillsyn i Garða skola och Stånga skola

2011-02-18

5 (14)

Dnr: 43-2010:1398

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3

Rektor och Gotlands kommun har ansvar för att Garða skolas och Stånga skolas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Gotlands kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Gotlands kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Anki Näckstam och utredaren Åsa Strand deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Joakim Norberg

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Garða skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Stånga skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gotlands kommun under september 2010 - januari 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Garda skola den 18 januari 2011 och Stånga skola den 19 januari 2011.

Ansvariga för tillsynen har utredarna Joakim Norberg och Åsa Strand varit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I Garda skola och Stånga skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolorna

Tabell 1. Antal elever på Gärda skola

Gärda skola	Antal elever
Förskoleklass	15
Grundskola, årskurs 1-6	97

Källa: Skolans egna uppgifter januari 2011

Tabell 2. Antal elever på Stånga skola

Stånga skola	Antal elever
Förskoleklass	8
Grundskola, årskurs 1-6	38

Källa: Skolans egna uppgifter januari 2011

Gärda skola och Stånga skola ligger i den södra delen av Gotland ca 45-50 km från Visby med ett avstånd på ca 10 km från varandra. Båda skolorna leds av en gemensam rektor. Rektorn har sin administrativa stationering i kommunhuset i Hemse tillsammans med övriga rektorer i området.

Vid både Gärda och Stånga skola bedrivs verksamhet i förskoleklass och grundskoleklasser för årskurs 1-6, samt för fritidshemmen. Vid Gärda skola är undervisningen organiserad i sex klasser med en klass per årskurs. Vid Stånga skola finns två klasser: en för årskurs 1-3 och en för årskurs 4-6.

Gärda skola råkade ut för en brand i maj 2009 då större delen av skolan ödelades. En ny skolbyggnad håller på att uppföras och beräknas vara klar för inflyttning inför höstterminen 2011. Fram till dess bedrivs verksamheten i tillfälliga lokaler på skolområdet.

Tillsynsprotokoll för Garða skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☐

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☒

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna måste uppfylla grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller skriftliga omdömen som inte fullt ut uppfyller förordningens krav. I vissa omdömena avges blockomdömen för flera ämnen tillsammans, så att det exempelvis står "NO/SO". Det saknas också ibland omdömen för vissa ämnen, till exempel slöjd och hem- och konsumentkunskap. Vidare innehåller vissa skriftliga omdömen i ämnet hem- och konsumentkunskap en beskrivning av vad klassen arbetar med, och inte vad eleven kan i relation till de nationella kunskapsmålen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn måste i högre grad se till att lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och sammanhang.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Lärarna uppger i intervjun att de samverkar med varandra i ganska låg utsträckning när det exempelvis gäller ämnesövergripande teman. De menar att de tidigare varit bättre på detta. Branden i Garda skola har medfört att det inte funnits organisatoriska möjligheter till mer kontinuerlig samverkan innevarande läsår. Rektorn bekräftar till stora delar lärarnas utsagor.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn måste arbeta aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Rektorn uppger att graden av elevinflytande varierar på skolan, men att skolan arbetar för att förbättra detta. Vissa lärare har svårare att utveckla och arbeta med elevinflytandet, medan andra arbetar mer aktivt med detta. Eleverna uppger, särskilt i de senare årskurserna, att det varierar i vilken utsträckning som de får vara med att påverka planeringen av undervisningen och utvärdera denna.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att den årliga planen mot kränkande behandling fullt ut svarar mot gällande författningskrav.

Författningsstöd

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan, vilken även fungerar som plan mot kränkande behandling. Planen bygger inte på någon aktuell kartläggning av förhållandena på skolan. Detta gör att verksamhetens specifika förutsättningar och därtill kopplade åtgärder inte syns i planen. Det framgår inte heller vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Vidare finns inte föregående års åtgärder medtagna i den aktuella likabehandlingsplanen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Rektorn måste säkerställa att skolan erbjuder varje elev det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a första stycket första meningen 1985 års skollag
2 kap. 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid intervjuer med rektorn och eleverna framkommer att när Kulturskolan besöker Garda skola och eleverna deltar i dess musikundervisning går eleverna ifrån ordinarie lektioner. Det förekommer också att eleverna går ifrån ordinarie lektioner när de deltar i modersmålsundervisning. Detta innebär att vissa elever inte får de undervisningstimmar som de har rätt till enligt timplanen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Skolans arbete med åtgärdsprogram måste vidareutvecklas så att de uppfyller grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av uppfyller inte fullt ut förordningens krav. Det framgår inte alltid när och hur de insatta åtgärderna ska utvärderas.

Tillsynsprotokoll för Stånga skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges möjlighet att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Statistik från skolan visar att läsåret 2009/10 når i princip alla elever i årskurs 3 målen i svenska och matematik. I årskurs 5 är elevernas måluppfyllelse samma läsår 100 procent i alla ämnen, med undantag för engelska, matematik och svenska där några få elever inte når målen. Måluppfyllelsen i årskurs 5 läsåret 2008/09 var 100 procent i bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik, slöjd samt teknik. I övriga ämnen är det några av eleverna som inte nått målen. Läsåret 2007/08 nådde alla elever i årskurs 5 målen i samtliga ämnen.

När det gäller de nationella ämnesproven år 2009 i engelska, matematik och svenska för årskurs 5 (15 deltagande elever) visar statistik från Skolverket att måluppfyllelsen varierar mellan 67 och 93 procent. I engelska är det i flera delprov färre än 10 elever som uppnår kravnivåerna. I matematik varierar måluppfyllelsen mellan 67 och 93 procent i de olika delproven, och i svenska mellan 73 och 93 procent.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna måste följa grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller skriftliga omdömen som inte fullt ut uppfyller förordningens krav. I vissa av omdömena avges blockomdömen för flera ämnen tillsammans, så att det exempelvis står "NO/SO". Det saknas också ibland omdömen för vissa ämnen, till exempel slöjd. Vidare innehåller vissa skriftliga omdömen i de praktisk-estetiska ämnena en beskrivning av vad klassen arbetar med, och inte vad eleven kan i relation till de nationella kunskapsmålen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn måste se till att undervisningen blir mer stimulerande för eleverna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering:

Det framkommer i elevintervjuer att eleverna i varierande grad upplever undervisningen som stimulerande. I vissa klasser anser eleverna att undervisningen stimulerar deras nyfikenhet och lust att lära. I andra klasser upplever eleverna undervisningen som mindre intresseväckande, eftersom de anser att arbetet ofta styrs av läroböckerna, att de har lite inflytande över undervisningen och att de sällan får diskutera olika frågor. Skolinspektionens klassrumsobservationer bekräftar till stora delar elevernas upplevelser av att stimulansen i undervisningen är lärarberoende.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att den årliga planen mot kränkande behandling fullt ut svarar mot gällande författningskrav.

Författningsstöd

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan, vilken även fungerar som plan mot kränkande behandling. Planen bygger inte på någon aktuell kartläggning av förhållandena på skolan. Detta gör att verksamhetens specifika förutsättningar och därtill kopplade åtgärder inte syns i planen. Det framgår inte heller vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Vidare finns inte föregående års åtgärder medtagna i den aktuella likabehandlingsplanen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Rektorn måste säkerställa att skolan erbjuder varje elev det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a första stycket första meningen 1985 års skollag

2 kap. 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid intervjuer med rektorn och eleverna framkommer att när Kulturskolan besöker Stånga skola och eleverna deltar i dess musikundervisning går eleverna ifrån ordinarie lektioner. Det förekommer också att eleverna går ifrån ordinarie lektioner när de deltar i modersmålsundervisning. Detta innebär att vissa elever inte får de undervisningstimmar som de har rätt till enligt timplanen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolans arbete med åtgärdsprogram måste vidareutvecklas så att de uppfyller grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av uppfyller inte fullt ut förordningens krav. Det framgår inte alltid när och hur de insatta åtgärderna ska utvärderas.